

Hanny van Beek - Van Geel, voorzitter Nederlandse Akkerbouw Vakbond

‘Verzekering is noodzaak’

Onlangs bracht het LEI een rapport uit over de belangstelling en voorwaarden van akkerbouwers naar een brede oogstschadeverzekering. De Nederlandse Akkerbouw Vakbond (NAV) had hiertoe opdracht gegeven, omdat de bond een duidelijke behoefte zag in een dergelijke verzekering. Tien vragen aan Hanny van Beek - Van Geel, voorzitter van de NAV.

Door: Reinout Burgers
Fotografie: Jan Pit

In de afgelopen jaren kwam het regelmatig voor dat akkerbouwers schade ondervonden door extreme weersomstandigheden. Er was betrekkelijk weinig geregeld. Akkerbouwers moesten aan de overheid hulp vragen, omdat zij de schade financieel niet zelf konden dragen. Voor 2000 was er een regeling bij de overheid, de Wet Tegemoetkoming Rampen (WTR), maar de overheid vond dat te duur en was van mening dat de landbouw de eigen broek moest kunnen ophouden. Het wispelturige karakter van de overheid en de politiek zorgde voor weinig zekerheid en ook de waterverzekering van de afgelopen jaren is niet echt succesvol. De NAV vindt het tijd dat er voor eens en altijd een goede regeling en verzekering komt voor oogstschade.

1 Wat vindt u van het rapport dat door het LEI is uitgebracht?

„Wij zijn erg blij met het rapport. Nu is er tenminste boven tafel gekomen hoe groot het draagvlak is en wat de mogelijkheden zijn voor een weersrisicoverzekering. Dat is voor ons belangrijk. Voor het rapport is er overleg geweest met de boeren, maar ook met verzekeringsmaatschappijen en de overheid. Bovendien is er ook gekeken hoe in het buitenland de schade door weersomstandigheden is geregeld. Het rapport geeft in elk geval duidelijkheid. Akkerbouwers hebben aangegeven tot welk premiebedrag en dekking zij een verzekering acceptabel vinden en het is duidelijk dat met name de grotere boeren eerder een verzekering zullen afsluiten. Zij kunnen bij oogstschade behoorlijk wat verliezen.”

2 Welke stappen gaat de NAV nu zetten?

„We hebben al twee stappen gezet. Het rapport ligt nu bij de belangenorganisatie van plant-aardige en open teelten, en de boom- en fruit-telers. Ook zij hebben oogstschade door vorst en sneeuw gehad en zoeken naar een verzekeringsvorm, omdat de overheid dit van hen vraagt. Een brede weersrisicoverzekering zou deze schade ook moeten dekken. De organisaties gaan nu bekijken of we samen kunnen optrekken. Daarnaast hebben we het rapport ook naar de vaste Tweede Kamercommissie van LNV gestuurd. De politici reageerden positief en verrast. Zij zullen er serieus naar kijken. Ook voor de Tweede Kamer is duidelijkheid belangrijk, omdat de overheid regelmatig geconfronteerd wordt met de vraag om een schaderegeling.”

3 Hoe moet er voldoende draagvlak onder boeren gecreëerd worden?

„Een verzekering is alleen mogelijk als de boer het gevoel heeft er iets mee op te schieten en als hij er voordeel van heeft. Dat is afhankelijk van het risico dat boeren lopen, de premie, de dekking en de eventuele naheffing.”

4 Voor welke premie en dekking is voldoende draagvlak?

„In het rapport komt duidelijk het omslagpunt naar voren. De boer vindt 10 tot 15 euro voor 1.000 euro dekkingsschade acceptabel. De gewenste premie moet volgens de NAV rond de 10 euro per 1.000 euro verzekerd bedrag liggen. De verzekeringsmaatschappijen geven aan dat een premie van 15 tot 20 euro marktconform is. Duidelijk is dus dat we de overheid nodig hebben om dat gat te overbruggen. Wat betreft de dekking, nu wordt gewerkt met een eigen risico van 25 procent. Als dat per teelt is en je hebt verschillende percelen verspreid liggen met dezelfde teelt, kom je wellicht niet aan de 25 procent, terwijl je veel schade kan hebben. Wij denken aan een eigen risico van 25 procent per perceel. Bovendien lijkt het ons goed om een basisproduct te ontwikkelen met de mogelijkheid voor een aanvullende dekking met een lager eigen risico. Op dezelfde manier waarop dat bij ziektekosten is geregeld. Dan kan ieder zelf de dekking kiezen die hij wenst.”

5 Heeft u het vertrouwen dat de overheid een slechtweerverzekering voldoende zal ondersteunen?

„Ja, maar er is natuurlijk altijd een twijfel. Toch zijn de geluiden hoopgevend. De overheid voelt zich gedeeltelijk verantwoordelijk. Wateroverlast is ook een maatschappelijk probleem, waar de land- en tuinbouw de gevolgen van ervaart. Bijvoorbeeld door de wateroverlast op de akkers als het geregend heeft en het water in de steden en dorpen versneld naar het buitengebied afgevoerd moet worden. Ik heb daarnaast vertrouwen in het nieuwe kabinet. Zij wil meer duurzame landbouw en zal dus ook eerder geneigd zijn te zorgen voor ondersteuning bij rampen.”

6 De overheid moet dus een oogstschadeverzekering ondersteunen?

„Het bedrijfsleven kan de totale risico's van oogstschade niet dragen. De overheid moet dit ondersteunen. In sommige andere landen ondersteunt de overheid de boeren met

Copyright
foto

subsidies op premies. De Nederlandse overheid staat nu garant voor de schade-uitkering. We willen echter kijken welke manieren er zijn om de premie te subsidiëren of wellicht met fiscale maatregelen de verliezen te compenseren. Ook dit wordt in sommige landen toegepast. Het beleid is elders ruimhartiger dan in Nederland.”

7 Met welke partij of landbouworganisaties gaat u moet u samenwerken?

„Er is een aantal belangrijke partners waarmee we willen samenwerken. Dat zijn natuurlijk de verzekeringsmaatschappijen. Zij moeten een betaalbare en goede verzekering ontwikkelen. Maar we zoeken ook de samenwerking met LTO en andere zelfstandige belangen- of teeltorganisaties. En natuurlijk is de participatie van de overheid belangrijk.”

8 Wat zijn de consequenties als er onvoldoende draagvlak is en geen ondersteuning?

„Als er geen ondersteuning komt van de overheid en er geen draagvlak is onder boeren, dan komt er eenvoudigweg geen brede weersrisicoverzekering of wellicht een specifieke verzekering voor sneeuw of vorst met een geringe deelname zoals de waterschadeverzekering.”

9 Hoe belangrijk is een slechtweerverzekering voor akkerbouwers?

„De verzekering is behoorlijk belangrijk. We horen daarnaast van boeren dat zij behoefte hebben aan een goede en betaalbare verzekering. De landbouw is een onderneming die zich tegen risico's moet indekken als zij het risico niet kan opvangen. Als ik ons eigen bedrijf als voorbeeld neem. We zitten in West-Brabant, een regio die gevoelig is voor waterschade. We hebben waterschade gehad in 1998, 2002 en in het afgelopen jaar. Het oogstverlies was vooral in 2002 aanzienlijk groter dan de uitkering. Honderdduizenden euro's en dat slaat een gat in de exploitatie van het bedrijf.”

10 Hoe groot schat u de kansen in dat er een goede slechtweerverzekering komt?

„Ik schat de kans dat er een brede verzekering komt op zo'n 70 procent. Dat is dus behoorlijk positief, maar er moeten nog heel veel hobbels genomen worden. Het is echter wenselijk en noodzakelijk. In de ons omringende landen is het de normaalste zaak van de wereld, waarom zou dat hier niet kunnen.”